

Sygn. akt IV Ua 21/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2019r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Jerzy Zalasiński

Sędziowie: SO Jacek Witkowski (spr.)

SO Katarzyna Antoniak

Protokolant st.sekr.sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2019 r. w Siedlcach

na rozprawie

sprawy z wniosku A. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z udziałem zainteresowanego (...) Zakładu Usług (...)L., E. (...) Sp. Jawna w S.

o prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmiertelnego wypadku przy pracy

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 16 kwietnia 2019r. sygn. akt IV U 335/18

I. oddala apelację;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. na rzecz A. B. kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.

Katarzyna Antoniak J. J. W.

Sygn. akt: IV Ua 21/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2019r. Sąd Rejonowy w Siedlcach zmienił decyzję Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 16 października 2018r. w ten sposób, że przyznał A. B. kwotę 76.887 złotych tytułem prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmierci Ł. B. (1) w wypadku przy pracy.

Rozstrzygnięcie to było wynikiem następujących ustaleń i wniosków Sądu Rejonowego:

Decyzją z 16 października 2018r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił A. B. prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmiertelnego wypadku przy pracy jej męża Ł. B. (1). Organ rentowy wyjaśnił,

że zdarzenie z 2 sierpnia 2017r. nie spełnia przesłanek definicji wypadku przy pracy z uwagi na brak przyczyny zewnętrznej. Z sekcji zwłok wynika, że przyczyna naturalnej śmierci Ł. B. (1) tkwiła wewnątrz organizmu i była nią ostra niewydolność serca.

W dowołaniu od powyższej decyzji pełnomocnik ubezpieczonej wniósł o jej zmianę i przyznanie ubezpieczonej prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmiertelnego wypadku przy pracy Ł. B. (1) oraz zasądzenie na rzecz ubezpieczonej kosztów postępowania. Wyjaśniła, że Ł. B. (1) nie leczył się na choroby przewlekłe. W dniu swej śmierci przebywał we W., gdzie panowały ekstremalne upały ponad 40#C, a w kierowanym przez niego aucie przestała działać klimatyzacja, co stanowiło przyczynę jego zgonu.

Pełnomocnik organu rentowego domagał się oddalenia odwołania.

W toku przeprowadzonego postępowania Sąd Rejonowy ustalił, że Ł. B. (1) pracował w firmie (...)j. w S. na stanowisku kierowcy ciągnika siodłowego. W dniu 2 sierpnia 2017r. Ł. B. (1) przebywał na terenie W., gdzie dostarczał towar do odbiorcy. Po dokonaniu wyładunku zabezpieczył naczepę i wyjechał z terenu firmy odbiorcy w kierunku autostrady. Tego dnia Ł. B. (1) w rozmowie telefonicznej z drugim kierowcą przebywającym na terenie W. K. I. skarżył się, że w jego samochodzie nie działa klimatyzacja. W tym czasie na obszarze W. panowała bardzo wysoka temperatura powietrza (do 40#C) i wilgotność powietrza (do 70%). Następnego dnia dyspozytor firmy nie mógł się skontaktować z Ł. B. (1), więc poprosił K. I. o pomoc w jego odszukaniu. K. I. odnalazł pojazd Ł. B. (1) w zatoczce awaryjnej przy autostradzie. Kierowca znajdował się w kabinie ciągnika, okno kabiny od strony kierowcy było mocno uchylone, a drzwi były zamknięte. Okazało się, że Ł. B. (1) nie żył. Ł. B. (1) zmarł z powodu nagłego zatrzymania krążenia wywołanego zaburzeniami homeostazy organizmu w ekstremalnych warunkach atmosferycznych wywołanych bardzo wysoką temperaturą otoczenia i wilgotnością powietrza.

W przedstawionym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że odwołanie A. B. okazało się zasadne. Sąd powołał treść art. 3 ustawy z 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1773) za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

1. podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych;
2. podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
3. w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Stosownie do przepisu art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z tytułu wypadku przy pracy przysługuje jednorazowe odszkodowanie dla członków rodziny zmarłego ubezpieczonego.

Sąd Rejonowy wskazał, że w przedmiotowej sprawie niesporny był przebieg zdarzenia, w wyniku którego Ł. B. (1) poniósł śmierć, a także warunki jego pracy. Stan pierwszej instancji faktyczny sąd ustalił w oparciu o spójne zeznania ubezpieczonej, przedstawicielki zainteresowanej, świadków K. I., B. K. i T. K. oraz dokumentów z wydruku z archiwum pogodowego oraz z Prokuratury z C. we W.. Sporna okazała się przesłanka wypadku przy pracy w postaci istnienia przyczyny zewnętrznej zdarzenia. Organ rentowy zakwestionował bowiem treść protokołu ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy, w którym pracodawca wskazał, że przyczyną przedmiotowego zdarzenia były niekorzystne warunki atmosferyczne (upał).

W celu ustalenia, czy zdarzenie powodujące zgon Ł. B. (1) zostało wywołane przyczyną zewnętrzną Sąd Rejonowy dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego kardiologa. Biegły wskazał, że przyczyną zgonu Ł. B. (1) było nagłe zatrzymanie krążenia wywołane zaburzeniami homeostazy organizmu w ekstremalnych warunkach atmosferycznych wywołanych bardzo wysoką temperaturą otoczenia i wilgotnością powietrza.

W ocenie Sądu Rejonowego sposób uzasadnienia opinii ,tj. umotywowania postawionych przez biegłego wniosków, pozwolił na przejrzyste zapoznanie się Sądu z wyrażonym w niej stanowiskiem. Opinia ta jest jasna, logicznie uzasadniona i w pełni zrozumiała. Twierdzenia biegłego zostały poparte były bowiem rzeczową i spójną argumentacją, pozwalającą na kontrolę zasadności jego stanowiska. Żadna ze stron procesu nie zakwestionowała jej treści.

Reasumując, Sąd pierwszej instancji doszedł do wniosku, że śmierć Ł. B. (1) została spowodowana przyczyną zewnętrzną zdarzenia. Taką przyczyną sprawczą - zewnętrzną zdarzenia może być każdy czynnik zewnętrzny (tzn. nie wynikający z wewnętrznych właściwości człowieka) zdolny wywołać w istniejących warunkach szkodliwe skutki. W tym znaczeniu przyczyną zewnętrzną może być nie tylko narzędzie pracy, maszyna, zwierzę, siły przyrody, lecz także czyn innego osobnika, a nawet praca i czynność samego poszkodowanego. Powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego Sąd Rejonowy podkreślił, że za przyczynę zewnętrzną należy uznać zarówno działanie maszyny uszkadzającej ciało, jak i uderzenie spadającego przedmiotu, podźwignięcie się pracownika, niezręczny ruch jego ręki powodujący uderzenie i jej uszkodzenie, jak wreszcie potknięcie się na gładkiej nawet powierzchni i złamanie nogi (por. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z 11 lutego 1963 roku, III PO 15/62, OSNC 1963/10/215).

Sąd Rejonowy przyjął, że przyczyną zgonu męża ubezpieczonej były atypowe (ekstremalne) warunki atmosferyczne występujące w dniu pracy Ł. B. (1), które doprowadziły do zaburzeń homeostazy jego organizmu, a w konsekwencji do nagłego zatrzymania krążenia. Sąd nie miał wątpliwości, że te okoliczności świadczą o istnieniu przyczyny zewnętrznej zdarzenia w rozumieniu art. 3 ustawy z 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1773). Wysokość odszkodowania przyznanego ubezpieczonej została ustalona na podstawie pkt 5 obwieszczenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 23 lutego 2018 rok w sprawie wysokości kwot jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej (M.P. z 2018 r. poz. 268).

O kosztach zastępstwa procesowego pełnomocnika ubezpieczonej Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 99 kpc i § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 265).

Od powyższego wyroku apelację wniósł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

I. Naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść wyroku ,tj. art.233§1 kpc poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i wyprowadzenie ze zgromadzonego materiału dowodowego wniosków z niego niewynikających, poprzez kategoryczne przyjęcie, że ekstremalne warunki atmosferyczne panujące w dniu zdarzenia ,tj. wysoka temperatura i duża wilgotność powietrza) doprowadziły do zaburzeń homeostazy organizmu Ł. B. (1) (przekroczenie progu tolerancji wysiłku) podczas, gdy biegły sądowy kardiolog wskazał jedynie, iż mogły one doprowadzić do homeostazy organizmu, co z kolei może skutkować wystąpieniem groźnych dla życia zaburzeń rytmu serca.

II. Naruszenie prawa materialnego ,tj. art.3 ust. 1 ustawy z 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że członkom rodziny Ł. B. (1) przysługuje prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu śmierci ubezpieczonego w wypadku przy pracy.

Wskazując na powyższe organ rentowy wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innego z zakresu kardiologii na okoliczność ustalenia przyczyn zdarzenia zaistniałego w dniu 2 sierpnia 2017r. oraz o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania.

Ubezpieczona, reprezentowana przez pełnomocnika, wniosła o oddalenie wniosków dowodowych i apelacji, a ponadto o zasądzenie od organu rentowego na jej rzecz kosztów postępowania, w tym zastępstwa procesowego wg norm przypisanych .

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. podlegała oddaleniu.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne i ocenę prawną przedstawione przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, a zatem nie istnieje konieczność ich ponownego przytaczania. Na wstępie wskazać należy, że jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo – skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (wyrok SN z 27.09.2002 r., II CKN 817/00). Ponadto, jak wynika z utrwalonego w tym przedmiocie orzecznictwa Sądu Najwyższego, samo przytoczenie w skardze apelacyjnej odmiennej, własnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego nie może być uznane za wystarczające do podważenia dokonanych przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych oraz ich oceny i znaczenia jako przesłanek rozstrzygnięcia sprawy, i nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. (por. wyrok SN z 07.01.2005 r., IV CK 387/04; wyrok SN z 15.04.2004 r., IV CK 274/03).

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy nie dopuścił się przypisywanych mu przez organ rentowy naruszeń prawa procesowego i materialnego w zakresie ustalenia, że przyczyna śmiertelnego w skutkach wypadku Ł. B. (1) była zewnętrzna. W celu ustalenia przyczyn śmierci Ł. B. (1) w wypadku przy pracy Sąd Rejonowy dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu medycyny, posiadającego wiedzę i doświadczenie potrzebne do oceny stanu zdrowia ubezpieczonego. Po wydaniu zaś opinii dokonał ich oceny uznając, że ustalenia biegłego kardiologa D. W.. dają podstawę do zmiany zaskarżonej decyzji. W ocenie Sądu Okręgowego przedmiotowa opinia udzieliła odpowiedzi na okoliczności przedstawione w tezie dowodowej Sądu Rejonowego, a ocena opinii dokonana przez Sąd Rejonowy nie przekracza zasady swobodnej oceny dowodów. Z opinii tej, którą Sąd Rejonowy prawidłowo uznał za wiarygodną wynika, że Ł. B. (1) zmarł z powodu nagłego zatrzymania krążenia wywołanego zaburzeniami homeostazy organizmu w ekstremalnych warunkach atmosferycznych wywołanych bardzo wysoką temperaturą otoczenia i wilgotnością powietrza (vide: opinia biegłego kardiologa k.132-133 akt sprawy). W złożonej opinii biegły wskazał, że brak jest anatomopatologicznych wykładników, że przyczyną śmierci Ł. B. (2) był zawał serca. W przekonaniu Sądu Okręgowego ustalenie takie jest prawidłowe. Potwierdzeniem tego były drożne tętnice wieńcowe oraz brak cech martwicy mięśnia serca. W badaniu sekcyjnym nie stwierdzono również innych obok choroby wieńcowej wykładników strukturalnej choroby serca dotyczących wad wrodzonych serca, zmian zastawkowych, kardiomiopatii, patologii aorty lub zatorowości płucnej, które stanowią najczęstsze przyczyny nagłej śmierci sercowej. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozostawiał wątpliwości co do tego, iż wypadek, któremu uległ ubezpieczony w 2 sierpnia 2017r. był spowodowany przyczyną zewnętrzną. Należy podkreślić, że oceny dowodów dokonuje Sąd, ale każda ze stron procesu ma prawo zgłaszać w tym zakresie swoje stanowisko oraz wnioskować o uzupełnienie opinii lub – w przypadku zgłoszenia umotywowanych zastrzeżeń – o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego. W niniejszej opinii apelujący nie zgłosił uwag do przedmiotowej opinii biegłego kardiologa. Należy zauważyć, że pełnomocnik organu rentowego otrzymał odpisy opinii biegłego znacznie ponad miesiąc przed terminem rozprawy poprzedzającej wydanie zaskarżonego wyroku (zwrotne potwierdzenie odbioru opinii na k141 akt sprawy). W tych okolicznościach organ rentowy miał możliwość zgłoszenia zastrzeżeń podnoszonych w apelacji na etapie postępowania przez Sądem pierwszej instancji. Uczynienie tego dopiero w apelacji i wnioskowanie na tej podstawie o zmianę zaskarżonego wyroku nie może odnieść zamierzonego skutku. Niezależnie od tego wskazać należy, że ocena opinii biegłego kardiologa przedstawiona przez organ rentowy w apelacji ma wyłącznie charakter polemiki z ustaleniami biegłych, a zgłoszony przez organ rentowy wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu kardiologii należało oddalić.

W nawiązaniu do powyższych rozważań wskazać należy, iż apelacja nie zawiera argumentacji, która mogłaby skutecznie podważyć dokonaną przez Sąd pierwszej instancji ocenę materiału dowodowego we wskazanym zakresie.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art.385 kpc apelację organu rentowego oddalił.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy rozstrzygnął zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art.98§1 i 3 kpc w zw. z art. 99 kpc oraz §10 ust.1 pkt 1 i ust.3 w zw. z §9 ust.1 pkt 2 w zw. z §2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z 22 października 2015r. (Dz.U. z 2015r. poz. 1804).

Katarzyna Antoniak J. J. W.